

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vnímání dopadů změny klimatu a adaptační kapacita v ekologickém zemědělství

Autorka: Bc. Jana Říhová

Oponent: Ing. Jaroslav Pražan Ph.D.

Všeobecný úvod: V diplomové práci je představeno studované téma, zdůvodněna motivace zaměření práce, představen obecný kontext, včetně vývoje vzniku mezinárodních smluv, reagujících na změnu klimatu a také hypotézy, které mají být ověřeny. Úvod také představuje strukturu práce dle jednotlivých kapitol. Úvod přehledně představuje předkládanou práci.

Obsahová stránka:

Členění práce, předmět zkoumání (vlastní předmět práce), výkladový rámec, výchozí pojmy a jejich výklad: V úvodu kapitoly 2. Teoretická část jsou představeny základní definice ekologického zemědělství s uvedením literárních zdrojů a dále principy ekologického zemědělství, přičemž není zřejmé, zda se jedná rovněž o citace, nebo zda je předkládáno autorovo rozvinutí předpokládaných principů, o něž se uvedené definice opírají. Základy pro tuto práci mohly být obohaceny o principy, které stály na začátku vzniku ekologického zemědělství, které souvisejí do značné míry s postojem zemědělce vůči ekosystému, v kterém působí.

Přehled literatury zachycuje poměrně do hloubky otázku klimatické změny a jejího dopadu na zemědělství včetně možností adaptace zemědělství na klimatickou změnu. Literatura se v malé míře zmiňuje o předpokladech, na kterých stojí předpokládaná spojitost mezi vnímáním klimatické změny zemědělci a jejich ochotou se na ni adaptovat.

Hlavní vstupní hypotéza nebo hypotézy, úspěšnost při jejich ověřování a prokazování:

Přehled hypotéz:

1. Zemědělci nevnímají změnu klimatu jako problém.
2. Zemědělci nevnímají potřebu se adaptovat.
3. Zemědělci nevnímají budoucí rizika související se změnou klimatu jako překážku.

Pro ověření hypotéz byly shromážděny dostatečné argumenty. Konečný soud u hypotézy 2 by bylo možné zmírnit z „většina respondentů“ na komentář „více než 50% respondentů“.

V kapitole „Diskuse“ autorka nedůsledně uváděla, že se jedná o ekologické zemědělce. Z textu by se na mnoha místech mohlo zdát, že jsou závěry zobecnitelné na „zemědělce“ (tj. i včetně konvenčních).

V kapitole „Závěry“ jsou soudy zobecnovány na ekologické zemědělce (navozuje dojem, že zobecněno na všechny), aniž bylo dříve v textu posouzeno, nakolik posbíraný vzorek reprezentuje celou populaci (350) studovaných ekologických zemědělců. Závěry jsou formulovány spíše jako shrnutí výsledků diskuse – tedy předchozí kapitoly. V závěrech tedy není velká přidaná hodnota vůči kapitole Diskuse.

Metodologický postup:

Nejprve byla studována poměrně rozsáhlá literatura. Pro sběr dat byl využit dotazník (v příloze práce). Popisná statistika poskytla argumenty pro ověření hypotéz a v rámci analýzy druhého stupně byly testovány závislosti proměnných pomocí statistických testů dobré shody (Pearsonův Chí-kvadrát). Krátký komentář by si zasloužila vypovídací schopnost posbíraných dat dle velikosti a způsobu sestavení/naplnění sledovaného vzorku (není zde selection bias?).

Čím práce rozšiřuje dosavadní znalosti (vědecká „přidaná hodnota DP“): práce především přináší vhled do postojů vzorku ekologických zemědělců vůči klimatické změně a jejich postojích vůči potřebě se na klimatickou změnu adaptovat. Dosud byly práce v této oblasti vzácné.

Praktický přínos: použitý postup je možné opakovat na větším vzorku a získat tak významné podklady pro ovlivňování schopnosti adaptace v zemědělství prostřednictvím nástrojů politiky (práce je tedy metodologicky přínosná). Samotné výsledky jsou cenným signálním poznatkem v této oblasti naznačující znalost, ochotu, možnosti a trendy ve schopnosti zemědělců se na klimatickou změnu adaptovat. Ukazuje také, kam směřovat úsilí při odstraňování bariér adaptace na klimatickou změnu u ekologických zemědělců.

Práce s literaturou: literatura je využívána v dostatečném množství a citace jsou aktuální s významným podílem cizojazyčné literatury. Citace jsou prováděny standardním způsobem bez závažných nedostatků. Citace slouží především k popisu pojmů a výchozí situace, méně již k diskusi/interpretaci a konfrontaci různých autorů. Diskuse literatury se zaměřuje z větší části na stránku věci studovanou přírodními vědami a v menším rozsahu na otázky a dilemata spojená s postoji, jejich příčinami a dynamikou rozhodování pod vlivem postojů a znalostí.

Formální stránka: Styl práce i způsob vyjadřování podporuje srozumitelnost práce, přičemž mluvnice odpovídá poslednímu ročníku magisterského studia. Práce by si zasloužila ještě jednu kontrolu mluvnice, neboť na několika místech není např. dodrženo ve větě skloňování, způsobené zřejmě dodatečnými úpravami textu.

Rozsahem je práce vyhovující (celkem 121 stran) a formální aparát – (úvod, závěr, klíčová slova, výtah – abstrakt, souhrn – summary) splňují požadavky na diplomovou práci.

Seznam literatury a zdrojů včetně internetových je poměrně rozsáhlý s velkým podílem zahraničních děl.

V práci je uveden přehledně seznam zkratk, tabulek a grafů.

Grafická úprava, včetně tabulek a grafů, podporuje plně srozumitelnost celé práce a je využita v odpovídajícím rozsahu.

Celkové hodnocení:

- Práce je přínosná a předkládá nové skutečnosti, které nebyly v ČR dostatečně zkoumány.
- Doporučuji práci k obhajobě
- Otázku/otázky nebo témata pro diskusi před komisí: „Na jaký faktor by se měla zaměřit státní správa a environmentální nevládní organizace, aby zvýšila ochotu zemědělců se na adaptaci připravit? A které argumenty z výsledků práce toto tvrzení podporují?“
- Znamkové hodnocení: velmi dobře
- Bodové hodnocení: 14